

ประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด
อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
Effectiveness of Elderly Welfare Management of
Pa Daet Subdistrict Municipality Mueang Chiang Mai District,
Chiang Mai Province

ดรณีนี นิลแก้ว¹, นพตณ ปัญญาวีรทัต² และ ธิติวุฒิ หมั่นมี³
Darunee Nilkaw¹, Noppadon Panyaweerat² and Thitiwut Munmee³

Received: 11 March 2023; Revised: 19 April 2023; Accepted: 24 April 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ 3) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานวิธี ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุที่มารับเบี้ยยังชีพเขตเทศบาลตำบลป่าแดด โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างจากสูตรของของทาร์โรว์ ยามาเน่ จำนวน 339 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน t-test F-test ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 10 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า 1) ระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ตามหลักสังคหัตถ์ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) หลักสังคหัตถ์ 4 มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีระดับความสัมพันธ์สูงมาก 3) ปัญหาอุปสรรค พบว่า ขาดการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าถึงสวัสดิการของรัฐบาล เช่น เบี้ยยังชีพ เงินกู้ยืม ประกอบอาชีพ และข้อเสนอแนะแนวทาง พบว่าควรมีระบบสุขภาพเพื่อรองรับสังคมสูงอายุ เช่น

^{1 2 3} คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่; Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya Chiang Mai Campus
Corresponding author, E-mail: 6404204035@mcu.ac.th

การเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการบริการ พัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุในระยะการฟื้นฟู และการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้ตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุ

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ; สวัสดิการผู้สูงอายุ; หลักสังฆัตถุ 4

Abstract

The objectives of this research article are 1) to study the effectiveness of elderly welfare management in Pa Daet Subdistrict Municipality, Mueang Chiang Mai District 2) to study the relationship between Buddhist principles and the effectiveness of elderly welfare management; 3) to study problems, obstacles, and recommendations for the effectiveness of elderly welfare management. An integrated research method was employed, combining quantitative and qualitative research approaches. The sample group consisted of elderly individuals who were recipients of the subsistence allowance in Pa Daet Subdistrict Municipality. A random sampling method, based on Taro Yamane's formula, was utilized to collect data from 339 individuals through questionnaires. The collected data were analyzed using statistical measures such as frequency, percentage, mean, and standard deviation. Additionally, statistical tests including Pearson's correlation coefficient, t-test, and F-test were employed. To complement the quantitative findings, qualitative research was conducted through in-depth interviews with key informants, involving 10 individuals per figure. The qualitative data were analyzed using descriptive content analysis techniques.

The study revealed that the elderly welfare management in Padad Subdistrict Municipality, Mueang Chiang Mai District, Chiang Mai province, adhering to the Sangahavatthu 4 principle, demonstrated the highest level of effectiveness. Additionally, the overall effectiveness of elderly welfare management in all 5 areas was also found to be at the highest level, with a statistically significant positive correlation at the 0.05 level. The study recommends the implementation of a health system to support the aging society, such as increasing access to services, developing a model of care for the elderly during the rehabilitation period, and modifying work styles to cater to the needs of the elderly.

Keywords: Effectiveness; Welfare Management; Sangkhahavatthu 4

บทนำ

ประชากรผู้สูงอายุมีอัตราการเพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับ ปัจจุบันประชากรโลกได้เปลี่ยนผ่านประชากรสูงวัยในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว เช่น ประเทศสมาชิกในยุโรป อเมริกาเหนือ ได้เข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างสมบูรณ์แล้วในขณะที่บางประเทศในเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น ได้เข้าสู่สังคมสูงวัยระดับสุดยอดแล้ว สำหรับประเทศไทยถูกจัดเป็นประเทศสูงวัยอันดับ 2 รองจากประเทศสิงคโปร์ ที่ประเทศเหล่านี้ได้เป็นประเทศสังคมสูงวัย เนื่องจากปัจจัยหลักที่สำคัญ คือการพัฒนาทางด้านการแพทย์และการสาธารณสุขดีขึ้น รวมทั้งนโยบายการวางแผนครอบครัวที่ทำให้ประชากรมีอายุยืนยาวขึ้นและอัตราการเกิดลดน้อยลง การที่หลายประเทศได้เปลี่ยนมาเป็นประเทศสังคมสูงวัย ประชากรสูงวัยในประเทศเหล่านี้ มักจะมีฐานะยากจน ซึ่งจะทำให้เกิดปัญหาทางด้านสังคมและเศรษฐกิจตามมามากมาย (National Statistical Office, 2018) ผู้สูงอายุมักถูกมองว่าเป็นทรัพยากรที่เสื่อมสภาพแล้ว ซึ่งต้องได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น แต่ในความเป็นจริงแล้ว ผู้สูงอายุ คือ แหล่งสะสมความรู้และประสบการณ์ของคนรุ่น ลูกหลานที่มีศักยภาพสามารถช่วยเหลือพัฒนาสังคมและประเทศชาติอีกกลุ่มหนึ่ง ผู้สูงอายุควรได้รับการฟื้นฟูด้วยเหตุผลอย่างน้อย 3 ประการ คือ ในฐานะกลุ่มที่มีแนวโน้มสูงขึ้น เป็นคลังปัญญาของกลุ่มชน และเป็นเรื่องของวัฒนธรรมไทย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กลุ่มนี้ของประเทศให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีนำมาซึ่งความสุขทั้งกายและใจ และจะเกิดขึ้นเมื่อคนนั้นได้รับการตอบสนองความต้องการของตนโดยเมื่อพิจารณาถึงความต้องการของผู้สูงอายุ พบว่า มีความต้องการ 2 ประเภท คือ ความต้องการพื้นฐานและความต้องการขั้นสูงสุด (เกษม แก่นบุญ, 2552)

ดังนั้นปัญหาของผู้สูงอายุที่สำคัญ ได้แก่ (1) ปัญหาด้านสุขภาพผู้สูงอายุจะมีปัญหาเรื่องสุขภาพเสื่อมโทรม มีโรคภัยต่าง ๆ เบียดเบียนทั้งโรคทางกายและทางสมอง โรคทางสมอง คือ โรคสมองเสื่อม โรคหลงลืม โรคซึมเศร้า ฯลฯ (2) ปัญหาด้านเศรษฐกิจ ผู้สูงอายุที่มีฐานะไม่ดี ไม่มีลูกหลานดูแลอุปการะเลี้ยงดูอาจไม่มีรายได้หรือรายได้ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพอาจไม่มีที่อยู่อาศัย ทำให้ได้รับความลำบาก (3) ปัญหาด้านความรู้ ผู้สูงอายุไม่มีโอกาสได้รับความรู้เพื่อการพัฒนาตนเองให้เหมาะสมกับวัยและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และเพื่อให้เข้าใจกันได้กับเยาวชนรุ่นใหม่ (4) ปัญหาด้านสังคม ผู้สูงอายุอาจจะไม่ได้รับการยกย่องจากสังคมเหมือนเดิม โดยเฉพาะผู้ที่เคยเป็นข้าราชการตำแหน่งสูงซึ่งเคยมีอำนาจและบิรวารแวดล้อม เมื่อเกษียณอายุราชการอาจเสียดายอำนาจและตำแหน่งที่สูญเสียไป เยาวชนและหนุ่มสาวหลายคนมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้สูงอายุ เห็นคนรุ่นเก่าลำสมัย พูดไม่รู้เรื่องและไม่มีประโยชน์ (5) ปัญหาด้านจิตใจ ผู้สูงอายุจะไม่ได้รับความเอาใจใส่และความอบอุ่นจากลูกหลานอย่างเพียงพอทำให้รู้สึกหว่าเหว อ้างว้าง และอาจจะมีกังวลต่าง ๆ เช่น กังวลว่าจะถูกลูกหลานและญาติพี่น้องทอดทิ้ง กังวลในเรื่องความตาย ผู้สูงอายุมักมีอารมณ์เปลี่ยนแปลง เช่น เศร้า เฉยเมย เอาแต่ใจตนเอง ผู้สูงอายุยังต้องการมีความสุขทางโลกีย์ซึ่งไม่เหมาะสมกับวัยของตนเองทำให้เกิดความผิดหวัง (6) ปัญหาด้านครอบครัว ปัญหาที่น่าเป็นห่วง คือ การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม ในอดีตจะเป็นครอบครัวใหญ่คือครอบครัวขยายทำให้เกิดความสัมพันธ์แน่นแฟ้นและเกิดความอบอุ่นระหว่างพ่อแม่และลูกหลาน ในปัจจุบันครอบครัว

โดยเฉพาะในเขตเมืองจะเป็นครอบครัวเดี่ยวเป็นส่วนใหญ่ลูกหลานจะเข้ามาทำงานในเมืองทิ้งพ่อแม่ให้เฝ้าบ้านทำให้ผู้สูงอายุอยู่อย่างโดดเดี่ยว ไม่ได้รับการดูแลและความอบอุ่นดังเช่นในอดีตที่ผ่านมา และ (7) ปัญหาค่านิยมที่เปลี่ยนแปลงไปปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางสภาวะทางด้านเศรษฐกิจและสังคมทำให้เยาวชนมีความกดดันที่ต่อพ่อแม่ ครูอาจารย์ลดน้อยลง ผู้สูงอายุไม่ได้รับการดูแลต้องอาศัยสถานสงเคราะห์คนชรา ในอนาคตหากสังคมไทยเป็นสังคมอุตสาหกรรมแบบใหม่ สังคมไทยจะกลายเป็นสังคมแบบตะวันตก คือต่างคนต่างอยู่ไม่มีการเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกันไม่มีการทดแทนบุญคุณ บุตรหลานเมื่อโตขึ้นจะไม่เลี้ยงดูพ่อแม่เมื่อแก่ชรา ดังนั้นการแก้ปัญหาผู้สูงอายุจะต้องเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านบุคลากรและระบบโดยจะต้องเร่งดำเนินการคือ (1) ปรับปรุงฐานข้อมูลของผู้สูงอายุให้ทันสมัย (2) สร้างหลักประกันด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลผู้สูงอายุ (3) สนับสนุนการดูแลระยะยาวและแก้ปัญหาการขาดแคลนผู้ดูแลผู้สูงอายุ (4) สร้างหลักประกันด้านรายได้และส่งเสริมการออมเพื่อวัยหลังเกษียณ (5) ส่งเสริมการทำงานของผู้สูงอายุและขยายกำหนดเวลาการเกษียณอายุ และ (6) สร้างความเข้มแข็งให้แก่ครอบครัวและชุมชน (เกษมแก่นบุญ, 2552)

ตามภารกิจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภารกิจที่ได้รับถ่ายทอดตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีหน้าที่ในการสงเคราะห์และส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ คือ 1) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคือ ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ และ 2) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 67 (กรมการปกครอง, 2543) “ให้เทศบาลตำบลป่าแดด มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้ การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ และผู้ด้อยโอกาส” อย่างไรก็ตามที่ผ่านมาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลป่าแดดยังมีปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่น ขาดการบูรณาการและขาดความต่อเนื่อง ขาดการนำนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง ความไม่พร้อมของงบประมาณและการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ และสวัสดิการสังคมที่รัฐจัดให้กับผู้สูงอายุยังไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้สูงอายุ ไม่สามารถตอบสนองปัญหาได้อย่างแท้จริง นอกจากนี้แล้วยังขาดการบูรณาการการทำงานของเครือข่ายด้านผู้สูงอายุ ชมรมเครือข่ายผู้สูงอายุไม่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ งบประมาณไม่เพียงพอ เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความเข้าใจ ข้อจำกัดเกี่ยวกับระเบียบ กฎหมาย ขาดฐานข้อมูลผู้สูงอายุ ดังนั้นปัญหาที่เกิดขึ้นเทศบาลตำบลป่าแดดได้ตระหนักและให้ความสำคัญแก่การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดเพื่อให้คุณภาพและประสิทธิภาพในการจัด สวัสดิการและการให้บริการต่าง ๆ แก่ผู้สูงอายุเป็นมาตรฐานเดียวกัน (เทศบาลตำบลป่าแดด, 2564)

ด้วยเหตุผลตามที่ได้กล่าว จึงเป็นเรื่องน่าสนใจที่จะศึกษาถึงประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ว่าเป็นอย่างไร มีปัจจัยใดบ้างที่มีความสัมพันธ์กับศักยภาพการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ พร้อมทั้งศึกษาการเสริมพลังเกี่ยวกับการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ และการนำหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่สำคัญและเหมาะสม โดยนำหลักสังคหวัตถุธรรม คือคุณธรรมที่เป็นคุณเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ ผูกใจคน และประสานหมู่ชนให้มีความสามัคคีเป็นหลักพุทธธรรมที่ทำให้ตนเป็นที่รักเป็นที่ชอบใจของคนทั่วไป ซึ่งเป็นการปลูกจิตไม่ตรีเติมน้ำใจต่อกันและกันทำให้สังคมเกิดความเป็นสุขนำมาใช้เพื่อหาแนวการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างหลักพุทธธรรมกับประสิทธิผลบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ
3. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการวิจัยโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมวิธี ทั้งเป็นการใช้ระเบียบวิจัยเชิงปริมาณ และวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้มีวิธีการและกระบวนการวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มารับเบี้ยยังชีพเขตเทศบาลตำบลป่าแดด โดยผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) และวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง (Sampling) จากสูตรของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 339 คน โดยหน่วยประชากรในแต่ละหน่วยมีลักษณะเหมือนกันแล้วสุ่มอย่างง่ายเพื่อให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของขนาดกลุ่มตัวอย่าง และกลุ่มประชากร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสอบถามโดยการสร้างเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะใช้พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับ

การศึกษา สถานภาพสมรส จำนวนเบี่ยงชีพที่ได้รับ รายได้อื่นที่ได้รับ และลักษณะที่อยู่อาศัย มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับหลักพุทธธรรม (สังคหวัตถุ 4) เพื่อประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านทาน การให้ 2) ปิยวาจา วาจาที่เป็นที่รัก 3) ด้านอหิงสา ประพฤติประโยชน์ 4) ด้านสมานัตตตา การวางตนสม่ำเสมอ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ตามแนวคิดทฤษฎีของ Gibson and Others ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ปริมาณและคุณภาพการผลิต 2) ประสิทธิภาพ 3) ความพึงพอใจ 4) ความสามารถในการปรับตัว 5) การพัฒนาและการอยู่รอด มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะแนวทางประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามปลายเปิด แล้วนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง จำนวน 30 คน แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α = Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นในภาพรวมเท่ากับ 0.876

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงนายกเทศมนตรีของเทศบาลตำบลป่าแดด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งในการแจกแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ข้อคำถามเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการศึกษาวิจัยได้กำหนดรูปแบบการวิจัย โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) โดยแบ่งผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In – depth Interview) จำนวน 10 รูปหรือคน ประกอบด้วย 1) นักวิชาการด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 1 รูป 2) ตัวแทนกลุ่มผู้บริหาร จำนวน 2 คน 3) ตัวแทนกลุ่มปฏิบัติการ จำนวน 2 คน 4) นักวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ จำนวน 2 คน 5) ตัวแทนผู้สูงอายุ จำนวน 3 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะใช้พัฒนาขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลักพุทธธรรมกับ

ประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
ข้อคำถาม และนำมาแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และกรรมการควบคุมสารนิพนธ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ขอหนังสือจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขอ
ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์กับผู้ให้
ข้อมูล ซึ่งในการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตัวเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Descriptive
Content Analysis) ตามเกณฑ์การวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้ 1) วางเค้าโครงของข้อมูล โดยการทำ
รายชื่อคำถาม แล้วนำข้อความที่จะถูกนำมาวิเคราะห์ แล้วแบ่งไว้เป็นประเภท เพื่อให้การวิเคราะห์มี
ความสม่ำเสมอ และสามารถตัดสินใจได้ว่า จะดึงคำหรือข้อความใดออกมาจากเอกสารหรือตัวบทและ
จะทิ้งคำหรือข้อความใดออกไป 2) คำนี้ถึงบริบท หรือสภาพแวดล้อมประกอบของข้อมูลที่นำมา
วิเคราะห์ โดยมีการโยงเข้ากับกรอบแนวคิดการวิจัย เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้มีความกว้างขึ้นและ
นำไปสู่การอ้างอิงกับข้อมูลอื่น ๆ ได้ 3) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เมื่อ
ได้ทำการสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการถอดถ้อยคำการสัมภาษณ์จากเครื่อง
บันทึกเสียง พร้อมทั้งรายละเอียดเพิ่มเติมจากการจดบันทึก โดยการทำการคัดลอกข้อความและ
บันทึกอย่างละเอียดเพื่อตีความและกำหนดประเด็นที่สำคัญได้อย่างถูกต้องและเชื่อถือได้ แล้วทำ
การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ซึ่งในการวิเคราะห์
นั้นผู้วิจัยใช้การถอดข้อความทั้งหมดในภาพรวมแล้วนำข้อความมาทำการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็น
และแต่ละกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้การวิจัยครั้งนี้สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้อย่างถูกต้อง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่า
แดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งคณะผู้วิจัยสามารถสรุปผลการศึกษิตตาม
วัตถุประสงค์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง มีจำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 58.67 อายุ พบว่า ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 71
– 75 ปี มีจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 28.91 ระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ระดับ
มัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 28.91 สถานภาพ พบว่า ส่วนใหญ่สถานภาพ
หม้าย/หย่าร้าง มีจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 50.71 จำนวนเบี้ยยังชีพที่ได้รับ พบว่า ส่วนใหญ่มี
จำนวนเบี้ยยังชีพที่ได้รับ 700 บาท/เดือน มีจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 36.87 รายได้อื่นที่ได้รับ
พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 3,000 – 5,000 บาท มีจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 36.87
ลักษณะที่อยู่อาศัย พบว่า ส่วนใหญ่อยู่อาศัยลักษณะบ้านเดี่ยว จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ
36.58

ตอนที่ 2 ระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ตามหลักสังคหวัตถุ 4 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งผลภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ ตามตารางสรุปผลดังต่อไปนี้

สังคหวัตถุ 4	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ทาน การให้	5.58	0.703	มากที่สุด
2. ปิยวาจา วาจาที่เป็นที่รัก	5.65	0.720	มากที่สุด
3. อตถจริยา การประพฤติประโยชน์	5.62	0.710	มากที่สุด
5. สมานัตตตา การวางตนสม่ำเสมอ	5.59	0.705	มากที่สุด
ภาพรวม	5.61	0.710	มากที่สุด

ตารางที่ 1 ระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ตามหลักสังคหวัตถุ 4

เมื่อระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุตามหลักแนวคิดทฤษฎีของ Gibson and Others ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ตามตารางสรุปผลการศึกษาดังต่อไปนี้

ประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ทั้ง 5 ด้าน	ระดับความคิดเห็น		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านปริมาณและคุณภาพการผลิต	5.58	0.720	มากที่สุด
2. ด้านประสิทธิภาพ	5.61	0.750	มากที่สุด
3. ด้านความพึงพอใจ	5.59	0.721	มากที่สุด
5. ด้านความสามารถในการปรับตัว	5.60	0.735	มากที่สุด
5. ด้านการพัฒนาและการอยู่รอด	5.57	0.715	มากที่สุด
ภาพรวม	5.59	0.726	มากที่สุด

ตารางที่ 2 ระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ทั้ง 5 ด้าน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยจำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปโดยภาพรวมตามสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐาน	ตัวแปรต้น	ตัวแปรตาม	ค่าทดสอบ	ค่า Sig.	ผลการศึกษา	
					ยอมรับ	ปฏิเสธ
1	เพศ	ประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการ	t-test	0.03	✓	-
2	อายุ	ประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการ	F-test	0.03	✓	-
3	ระดับการศึกษา	ประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการ	F-test	0.03	✓	-
5	สถานภาพ	ประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการ	F-test	0.05	✓	-
5	จำนวนเบี้ยยังชีพที่ได้รับ	ประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการ	F-test	0.03	✓	-
6	รายได้อื่นที่ได้รับ	ประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการ	F-test	0.03	✓	-
7	ลักษณะที่อยู่อาศัย	ประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการ	F-test	0.02	✓	-

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

สำหรับหลักสังเกตข้อ 4 มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์สูงมาก กล่าวคือ เมื่อมีหลักสังเกตข้อ 4 ย่อมส่งผลให้เกิดประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จึงยอมรับสมมติฐาน

ตอนที่ 4 ปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ขาดการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุ

เข้าถึงสวัสดิการของรัฐบาล เช่น เบี้ยยังชีพ เงินกู้ยืมประกอบอาชีพ และข้อเสนอแนะแนวทาง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ควรมีระบบสุขภาพเพื่อรองรับสังคมสูงอายุ เช่น การเพิ่มโอกาสการเข้าถึง การบริการ พัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุในระยะการฟื้นฟูและการส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายด้านผู้สูงอายุ และควรมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานให้ตรงกับ ความต้องการของผู้สูงอายุ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบล ป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลตาม กรอบงานวิจัยประกอบด้วยดังนี้

1. ผลการวิจัยระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบล ป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ สังคหวัตถุ 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกรายละเอียดเป็นรายข้อ พบว่า 1) ทาน การให้ 2) ปิยวาจา วาจาที่เป็นที่รัก 3) อุตถจริยา การประพฤติประโยชน์ และ 4) สมานัตตตา การวางตนสม่าเสมอส่งผลประสิทธิภาพการบริหาร จัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ทั้ง 5 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกรายละเอียดเป็น รายข้อ พบว่า ด้านปริมาณและคุณภาพการผลิต ด้านประสิทธิภาพ ด้านความพึงพอใจ ด้านความสามารถในการปรับตัว และด้านการพัฒนาและการอยู่รอด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระธนพร คุณสมปนโน และคณะ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการดำเนินชีวิตของประชาชนบ้านศิลา ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชนต่อการประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ในการดำเนิน ชีวิตประจำวันของประชาชนบ้านศิลา ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า 1) ด้านทาน 2) ด้านปิยวาจา 3) ด้านอุตถจริยา 4) ด้าน สมานัตตตา เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระครูสมุห์จิระชาติ พุทธิกรภิโต (2563) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ของเทศบาลเมืองท่าช้าง จังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลเมืองท่าช้าง จังหวัดจันทบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ งานวิจัยของมณิตตา ศรีพล (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการจัดสวัสดิการ สังคมสำหรับผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชมรมผู้สูงอายุในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ จังหวัด สงขลา ผลการวิจัยพบว่า การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านนันทนาการ อยู่ในระดับสูงมาก รองลงมาคือ ด้านสุขภาพ ด้านที่พัก อาศัย และด้านการศึกษาอยู่ในระดับสูง ในขณะที่ด้านรายได้ และด้านความมั่นคงทางสังคมและ ครอบครัว อยู่ในระดับปานกลาง

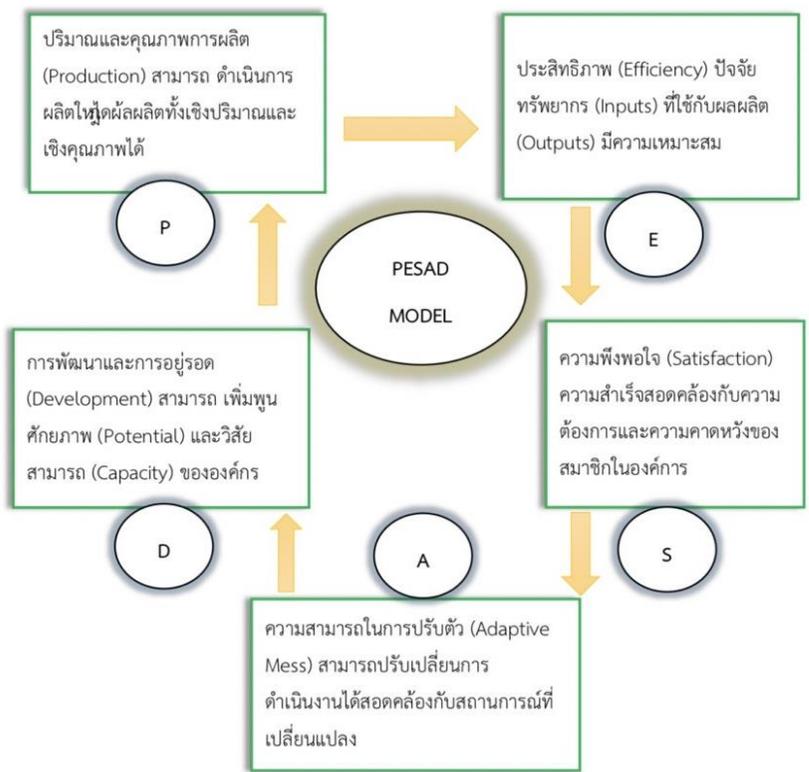
2. ผลการวิจัยหลักสังเกตข้อ 4 มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีระดับความสัมพันธ์สูงมาก กล่าวคือ เมื่อมีหลักสังเกตข้อ 4 ย่อมส่งผลให้เกิดประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ จึงยอมรับสมมติฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสมุห์สมประสงค์ ปรีชาโน (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับสุขภาวะของผู้สูงอายุ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($R=0.940$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรินทร์ นิยมมากร (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารจัดการงานสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทุกด้านและรายด้านทุกด้านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการบริหารจัดการงานสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทุกด้านและรายด้านทุกด้าน

3. ผลการวิจัยปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ขาดการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าถึงสวัสดิการของรัฐบาล เช่น เบี้ยยังชีพ เงินกู้ยืมประกอบอาชีพ และข้อเสนอแนะ พบว่า ควรมีระบบสุขภาพเพื่อรองรับสังคมสูงอายุ เช่น การเพิ่มโอกาสการเข้าถึงบริการ พัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุในระยะการฟื้นฟู และการส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายด้านผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของคณะ พิลิน (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการจัดสวัสดิการที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุในแต่ละช่วงวัย ผลการวิจัยพบว่า สภาพการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นการได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยรัฐและการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและรักษาสุขภาพ ปัญหาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านผู้สูงอายุ คือ ไม่มีการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพ ด้านรายได้ ด้านนันทนาการ และด้านความมั่นคงทางสังคมครอบครัวและการคุ้มครองให้ครอบคลุมกับความต้องการของผู้สูงอายุในหลาย ๆ ด้านแนวทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุต้องการทางด้านจิตใจ คือ ควรมีการจัดชมรมผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการรวมกลุ่มในการทำกิจกรรมตามความสนใจและความถนัดของแต่ละคน และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมุห์สมประสงค์ ปรีชาโน (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องสัมฤทธิ์ผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาอุปสรรค คือ 1) ผู้สูงอายุเข้าถึงระบบบริการด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ได้ช้า 2) ขาดงบประมาณสำหรับดูแลผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่ดี และให้อยู่อย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี 3) ผู้สูงอายุไม่ได้รับการดูแล ต้องอาศัยสถานสงเคราะห์คนชรา ในอนาคตสังคมไทยอาจกลายเป็นสังคมตะวันตกคือต่างคนต่างอยู่ ไม่มีการเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน ไม่มีการทดแทนบุญคุณ บุตรหลานโตขึ้นก็จะไม่เลี้ยงดู

พ่อแม่เมื่อแก่ชรา 4) ผู้สูงอายุขาดการดูแลที่อยู่อาศัยให้สะอาด ถูกหลักอนามัย ข้อเสนอแนะคือ 1) ควรส่งเสริมและสนับสนุนด้านการพัฒนาและเสริมศักยภาพแก่กลุ่มผู้ดูแลผู้สูงอายุ จัดอบรมให้ความรู้ต่าง ๆ 2) ควรพัฒนาบทบาทของคนในครอบครัวและคนในชุมชนในการดูแลผู้สูงอายุ 3) ควรให้ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดผู้สูงอายุ เช่น บุตรหลาน ญาติหรือเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในสังคม ต้องให้ความรู้เรื่องการดูแลสุขภาพแก่ผู้สูงอายุโดยการให้ข้อมูลเรื่องวิธีการดูแลสุขภาพที่ถูกต้อง ให้คำแนะนำเรื่องปัญหาสุขภาพ หรือวิธีการส่งเสริมสุขภาพให้กับผู้สูงอายุอย่างทั่วถึง 4) ภาครัฐควรให้การสนับสนุนด้านการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมและ ปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการสังเคราะห์งานวิจัย เรื่อง “ประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่” ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย ให้ผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการสังเคราะห์งานวิจัย ดังปรากฏเป็น PESAD โมเดล สามารถสรุปได้ดังนี้ 1) P = Production ปริมาณและคุณภาพการผลิต องค์กรมีประสิทธิภาพองค์กรสามารถ ดำเนินการผลิตให้ได้ผลผลิตทั้งเชิงปริมาณและ

เชิงคุณภาพได้ตรงกับความต้องการขององค์กร 2) E = Efficiency ประสิทธิภาพ องค์กรมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพต่ออัตราส่วนระหว่างปัจจัยทรัพยากร (Inputs) ที่ใช้กับผลผลิต (Outputs) มีความเหมาะสมในลักษณะที่ใช้ปัจจัยทรัพยากรได้คุ้มค่า 3) S = Satisfaction ความพึงพอใจ องค์กรมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพต่อผลการดำเนินงานขององค์กรนำมาซึ่งความสำเร็จสอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของสมาชิกในองค์กร 4) A = Adaptive Mess ความสามารถในการปรับตัว องค์กรมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพต่อองค์กรมีกลไกที่สามารถปรับเปลี่ยนการดำเนินงานได้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร 5) D = Development การพัฒนาและการอยู่รอด องค์กรมีประสิทธิภาพ องค์กรสามารถ เพิ่มพูนศักยภาพ (Potential) และวิสัยความสามารถ (Capacity) ขององค์กรให้เจริญก้าวหน้าตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ตามหลักสังคหวัตถุ 4 ได้แก่ 1) ทาน การให้ 2) ปิยวาจา วาจาที่เป็นที่รัก 3) อัตถจริยา การประพฤติประโยชน์ 4)สมานัตตตา การวางตนสม่ำเสมอ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ สำหรับการเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ จำนวนเบี้ยยังชีพที่ได้รับ รายได้อื่นที่ได้รับ และลักษณะที่อยู่อาศัย ต่างกัน ประชาชนมีความคิดเห็นต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย นอกจากนั้นผลการศึกษาพบว่าปัญหาอุปสรรค เกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุ ได้แก่ ขาดการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าถึงสวัสดิการของรัฐบาล อาทิเช่น เบี้ยยังชีพ เป็นต้น และข้อเสนอแนะคือ ควรควรมีระบบสุขภาพเพื่อรองรับสังคมสูงอายุ เช่น การเพิ่มโอกาสการเข้าถึงการบริการ พัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุในระยะการฟื้นฟูและการส่งเสริมการรวมกลุ่มและสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายด้านผู้สูงอายุ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาเรื่องนี้ทั้งในมิติเชิงนโยบาย ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปมีดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 ควรมีนโยบายการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุตามมาตรฐานสนับสนุน ให้มีส่วนร่วมจากครอบครัว ชุมชน สังคม อันจะนำไปสู่การพัฒนาสังคมและเกิดความมั่นคงของประเทศได้

1.2 ควรมีนโยบายการจัดสวัสดิการด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว ผู้ดูแล และการคุ้มครอง อาทิ มีการสงเคราะห์การจัดการศพตามประเพณี มีการบริการด้านศาสนกิจและฅาปนกิจให้ผู้สูงอายุที่ไร้ญาติ หรือมีบริการบ้านพักฉุกเฉิน แต่อย่างไรก็ตามก็ควรมีการวางแผนที่จะจัดตั้งกองทุนฅาปนกิจผู้สูงอายุในอนาคต

1.3 ควรมีนโยบายการจัดโครงการผู้สูงอายุใส่ใจธรรมชาติเพื่อเสริมสร้างสุขภาพจิตให้กับผู้สูงอายุ ซึ่งผู้สูงอายุส่วนใหญ่พึงพอใจกับโครงการธรรมชาติ

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 ผู้สูงอายุจะต้องปรับตัวในด้านความสามารถในการทำงานเพื่อหารายได้ โดยผู้สูงอายุร่างกายเริ่มเสื่อมสภาพ ความสามารถในการทำงานลดน้อยลงไปด้วยกำลังการผลิตลดลงไม่มีความสามารถในการแข่งขัน

2.2 แนวทางแก้ไขเพื่อให้สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินการให้ ดีขึ้นมากกว่าเดิมจึงควรมีการดำเนินการกิจกรรมและอุดหนุนงบประมาณเพิ่มเติม ในกรณีของการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุยากจนหรือไม่มีบ้านที่อยู่อาศัย จากปัจจุบันมีการดำเนินการการซ่อมแซมที่พักอาศัยให้ผู้สูงอายุ

2.3 การบริการสุขภาพแก่ผู้สูงอายุหากหน่วยงานยังไม่มีสถานที่ก็ควรมีการใช้สถานที่ของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและหากมีงบประมาณมากเพียงก็ควรมีการก่อสร้างศูนย์บริการสาธารณสุขของหน่วยงานเอง

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

3.1 ควรมีการศึกษาประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้หลักพุทธธรรมอื่น ๆ นอกจากหลักพุทธธรรม (หลักสังคหัตถ์ 4)

3.2 ควรขยายขอบเขตการวิจัยประสิทธิผลการบริหารจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลป่าแดด อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง. (2543). การจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครองกระทรวงมหาดไทย.

เกษม แก่นบุญ. (2552). แนวทางในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองบอน อำเภอปอไร่ จังหวัดตราด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

คะนอง พิณนภ. (2561). รูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เทศบาลตำบลป่าแดด. (2564). ข้อมูลทั่วไป. สืบค้นเมื่อ 11 มกราคม 2566. เข้าถึงได้จาก <http://www.padad.go.th>.

พระชนพร คุณสมปนโน และคณะ. (2560). การประยุกต์ใช้หลักสังคหัตถ์ 4 ในการดำเนินชีวิตของประชาชนบ้านศิลา ตำบลศิลา อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

พระสมุห์สมประสงค์ ปรีชาโน. (2561). สมรรถนะผลการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุของ องค์การบริหารส่วนตำบลหลุมข้าว อำเภอโนนสูง จังหวัดนครราชสีมา. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

มณฑิตา ศรีพล. (2561). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ กรณีศึกษาชมรมผู้สูงอายุ ในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยทักษิณ.

สุรินทร์ นิยมางกูร. (2561). การบริหารจัดการงานสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในประเทศไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

Yamane, T. (1973). Statistics: an introductory analysis. New York: Harper & Row.